

Posudek na bakalářskou práci

- školitelský posudek
 oponentský posudek

Jméno posuzovatele:

Kamil Vlček

Datum: 3.9.2015

Autor: **Kristýna Kunclová**

Název práce: Lateralita v lokomotorně-rotačním a sociálním chování savců

- Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).
 Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Cílem práce je literární rešerše poznatků o preferenci levé nebo pravé strany, neboli lateralitě, se speciálním zaměřením na lateralitu lokomoční a rotační u savců.

Struktura (členění) práce:

Práce obsahuje český i anglický abstrakt, úvod, vlastní text rozčleněný na kapitoly o lateralitě v chování, motorickou a rotační lateralitu, závěr a seznam literatury. Po úvodu sice nejdříve následuje vymezení pojmů, ale chybí podrobnější kapitola o lateralitě z obecnějšího hlediska - o co se vlastně jedná, jaké jsou její typy, jakým způsobem je možné ji prokázat. Například jak se projevuje lateralita na úrovni mozku a jak souvisí s lateralitou na vyšších úrovních, autorka o této souvislosti mluví v práci opakovaně. Podrobnější vysvětlení by zasluhoval na začátku práce i pojem rotační chování a jeho význam v etologii.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Je použito velmi dostatečné množství 166 literárních zdrojů zaměřených na lateralitu ze všech možných hledisek. Oceňuji autorčinu snahu shromáždit co možná kompletní literaturu týkající se motorické lateralitě u savců. V některých případech ovšem citovaná práce ne úplně podporuje autorčina tvrzení. Týká se to například kontroverzního tvrzení o porozumění řeči pravou hemisférou po poškození levé hemisféry, které je nesprávně podloženo historickou citací o diskonekci hemisfér [15]. Podobně nejasně jsou použité i další citace (54,38). U citace celé knihy (např. [3]) je třeba uvádět stranu, která tvrzení dokládá. Formulace "[64] zjistili" a "[136] zjistili" a podobné nejsou zcela vhodné.

Autorka uvádí výsledky z použitých prací často bez jejich uvedení do souvislostí a bližšího vysvětlení. Jako jeden z mnoha příkladů mohu uvést rozboru výsledků práce č. 19 na straně 4. Autorka uvádí, že kuřata s mozkovou lateralizací byla úspěšnější v zobání zrníček. Nevysvětluje bohužel, že byl použit model lateralizace pomocí osvětlení vajíčka 19 inkubační den, kdy je osvětleno pouze pravé oko, které směřuje ve vajíčku ven. Kromě toho podle článku byl výsledek jiný - kuřata s tímto modelem lateralizace reagovali na model dravce rychleji když ho viděly levým okem než pravým okem. Navíc autorka nevysvětluje, proč tomu tak asi je. Takových případů obsahuje práce větší množství.

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Práce neobsahuje vlastní výsledky

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Práce je na dostatečné formální úrovni. Obsahuje množství chyb v členění textu čárkami, které ale nesnižují její celkovou úroveň. Autorka do textu zařadila tři obrázky a jednu tabulku, podle mého názoru by si práce zasloužila bohatší grafický doprovod vysvětlující text. Užitečná bude pro čtenáře tabulka obsahující přehled původních článků o lateralitě v rotačních pohybech.

Na více místech je text těžko srozumitelný (např. na str. 10 " Při kritériu 50% použití preferenční končetiny nebyla zjištěna významná preference jedné končetiny na populační úrovni").

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Studentka splnila s výhradami cíle práce - rešerši literatury. Údaje z prostudovaných zdrojů však uvádí většinou bez hlubšího vysvětlení metodiky a významu a bez zařazení do kontextu ostatních prací. Práce celkově působí jako sbírka více nebo méně uvěřitelných faktů o různých projevech lateralit (např. str. 26: "prepubertální hoši i dívky se spontánně otáčejí celým tělem převážně doleva")

Otázky a připomínky oponenta:

Připomínky

- U člověka a zřejmě i ostatních primátů není křížení optické dráhy úplné, takže neplatí, že informace z pravého oka zpracovává levá hemisféra a naopak. Levá hemisféra zpracovává informace z levé poloviny sítnice obou očí, takže z pravého zorného pole, a naopak. Vysvětlené výsledků práce 77 na str. 13 (a i dalších) je tedy poněkud nepřesné.

Otázky:

- Autorka na straně 18 uvádí, že šimpanzi chovaní v zajetí vykazují populační preferenci pravé končetiny pro obouruční úkol, zatímco šimpanzi pozorovaní v přírodě vykazují preferenci levé končetiny. Rozdíly jsou prý spíše způsobeny rozdílnými výzkumnými postupy. Mohla by tyto postupy a výsledný možný rozdíl v jejich výsledku autorka vysvětlit?
- Podle údajů autorky jak sobi tak delfíni na severní polokouli mají v kruhové ohradě nebo nádrži tendenci k točení doleva podél stěny (str. 24). Naproti tomu delfíni na jižní polokouli mají tendenci k plavání doprava, tedy po směru hodinových ručiček. Za tímto rozdílem prý může stát magnetické pole země nebo Coriolisova síla. Jak je to přesně myšleno?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)
☐ výborně ☒ velmi dobře ☐ dobře ☐ nevyhověl(a)
Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte zhruba rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <http://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bakalarske-obhajoby>
- Posudek, prosím, nahrajte ve formátu pdf do SIS k dané bakalářské práci nebo (v případě externích oponentů) zašlete v elektronické podobě na e-mail: zuzana.starostova@natur.cuni.cz. Vytisknutý a podepsaný posudek také zašlete na adresu: **Zuzana Starostová, katedra zoologie PřFUK, Viničná 7, 128 44 Praha 2** nebo **doručte do místnosti 213** či na **sekretariát katedry zoologie**. Podepsaný vytisknutý posudek je nutnou součástí protokolu o obhajobě bakalářské práce a musí být k dispozici nejpozději v den obhajoby.